

ПОВОДОМ ШЕЗДЕСЕТОГОДИШЊИЦЕ ПРОФЕСОРА МИЛОША ЂУРИЋА

Ове, 1952, године навршио је шездесет година живота д-р Милош Ђурић, редовни професор класичне филологије на Београдском универзитету и један од покретача овог часописа. Нека је тај јубилеј обележен са ово неколико речи.

Рођен 15 јануара у славонском Бенковцу, основну школу свршио је у Бодеграјима (1903), а класичну гимназију у Славонској Пожези и Загребу, где је и матурирао (1911). Студирао је филозофију и класичну филологију на Загребачком (8 семестара) и Београдском (2 семестра) универзитету (1916—1920), дипломирао, положио професорски испит (1922) и докторат (1929; теза: *Проблеми филозофије културе*).

Службовање је почео 1916 као „намесни учитељ“ у Сремској Митровици; 1920 премештен је у Земунску, а 1923 у II мушку гимназију у Београду. 1928 додељен је на рад Филозофском факултету, 1930 премештен у Учитељску школу у Београду, да исте године буде поново додељен на рад том факултету. Од 1933 доцент на Катедри филозофије, од 1938 ванредни професор. 1943 пензионисан, преузет је 1945 за ванредног професора. Затим прелази на Катедру класичне филологије и преузима наставу из историје грчке књижевности. Од 1950 — редовни професор.

Проф. Ђурић почео је рано да пише (1912); веома плодан писац, он се за ове четири деценије огледао на више научних поља¹). Широке преокупације проф. Ђурића могле би се сажето сврстати у ово неколико група: проучавање народне поезије, нарочито с њене етичке стране (1); филозофија културе (2) и чиста филозофија (3). Из области антике: историја грчке културе (4), књижевности (5) и филозофије (6), а нада све — проучавање грчке трагедије (7). Осим тога, проф. Ђурић превео је читав низ грчких класика (8) и неколико ремекдела из модерне филозофске и психолошке литературе (9).

¹) *Библиографију радова* саставио је сам проф. Ђурић и донео на крају своје *Историје хеленске књижевности*, „Научна књига“, Бео-

Проф. Ђурић се најпре позабавио народном поезијом. Из те области он је дао дела као: *Видовданска епика* (1914, 1—80); *Смрт мајке Југовића* (1918, 1—152); *Миш о сунчевој сестри или познато и непознато у мишској философији* (1925, 1—69). Упор. и бр. 2, 10, 13, 17, 21, 27, 30, 48. На ту област он се враћа и у последње време (*Везе Хомерове поезије с нашом народном и уметничком епиком*, 1951; о овој теми он сада врши нова истраживања).

Из области филозофије културе поменимо: *Философија панхуманизма* (1922, 1—116); *Пред словенским видицима*; *Прилози философији словенске културе* (1928, 1—80); *Проблеми философије културе* (1929, 1—180). Упор. и бр. 22, 23, 32, 33, 36, 49, 54, 55, 66. Из те области није му тешко било прећи на проучавање грчке културе.

Из области опште историје филозофије поменимо: *Рационализам у савременој немачкој философији*, *Излагање и критика* (1928, 1—176). Упор. и бр. 15, 19, 35, 56, 59.

Проучавањем грчке културе проф. Ђурић се почео бавити од 1932; поменимо: *Хеленска агонистика и ликовне уметности*, или *Од шенејскога Ајолона до Паршенона и Платона* (1940, 1—27); *Елеусинске мистерије и њихов значај за*

град, 1951, 739—745, па се читалац тамо упућује. Бројеви наведени ниже у тексту — односе се на ту Библиографију. Овде дајем само допуне и исправке те Библиографије.

Год. 1926

37 а. *Философија будућности*, Календар „Наша домовина“, 1926, 4-6.

Год. 1940

126 а. *Проблем добра човека у Симонидово доба*. *Симонид — грчки Волтер*, „Правда“ од 30 јануара.

Год. 1946

Бр. 134: расправа је изашла у Гласу ССІ САН (Одељ. лит. и јез.), Нова сер. 1, 1951, 95—132.

Год. 1951

Бр. 144: в. ЖА I I (1951), 21—57.

Бр. 147 и 148 изишли су у 1952. Уместо њих, у 1951 изишли су: 146. *Аристотелов живот с историско-друштвеном позадином*, Летопис Мат. Срп., новембарски бр., 381—389.

147. *Историја хеленске књижевности у времену политичке самосталности*, НК, 1—745.

Год. 1952

148. *Поредбени венци у Хомеровој Илијади*, ЖА II I (1952), 3—52.

149. *Лонго, Дафнид и Хлоја*, с грчког превео, увод и коментар написао М. Ђ., „Просвета“, Београд, XXVIII+132.

еџичко држање у свешлосџи дубинске психологије (1941, Споменик САН, 1—27). Упор. и бр. 80, 81, 84, 85, 93, 98, 104, 122.

Из области грчке књижевности ваља истаћи: *Сајфа и еџика њене парџенофилије* (1934, 1—38); *Еџика и развиџак личности у грчкој класичној лирици* (1936, 1—78); а као круна свега: *Историја хеленске књижевности* (1951). *Хомер* привлачи његову особиту пажњу: в. бр. 90, 138, 139, 145, 148 (в. бел. 1). Упор. и бр. 68, 143, 144.

Грчком филозофијом проф. Ђурић се бавио особито плодно: *Љубав и лејџа у Платона* (1932, стр. 33); *Један нов покушај објашњења Аристотелова схваџања катарсе* (1933, 1—59); *Хесиод и грчка филозофија* (1935, 1—47); *Огледи из грчке филозофије и уметности* (1936, 1—240); *Сократ и његово еџичко учење* (1938, 1—48); *Аристотелово еџичко учење* (1940, Глас САН, 1—95). Упор. и бр. 40, 100, 101, 103, 117, 120, 130, 140.

Међутим, лавовски део припада проучавању грчких трагичара. Ту је проф. Ђурић дао највише радова (20) и у томе је његов најоригиналнији допринос нашој и светској науци. Истакнимо: *Трагедија Есхилова и њена еџика* (1930, стр. 72); *Еџика у Софоклову Ајанџу* (1935, 1—24); *Владарска наредба и неџисани закон у Софокловој Антигони*, Прилог проучавању историје грчке етике (1936, Глас САН, 1—37); *Еџика и полиџика у Есхиловој трагедији* (1937, Посебна изд. САН, 1—208); *Еурипидова Медеја и њен еџички значај* (1939, 1—34); *Освајачи Балкана и њихова коб у огледалу Есхилвих Персијанаца* (1951, Глас САН, стр. 37). Упор. и бр. 28, 57, 86, 89, 91, 92, 102, 105, 107, 108, 113, 118, 137.

На пољу превођења грчких класика проф. Ђурић је учинио толико колико нико пре њега на српској страни. Он је превео: од *Есхила*, Окованог Прометеја, Персијанце и Агамемнона (в. бр. 31, 37 и 136); од *Софокла*, Цара Едипа и Антигону (в. бр. 26, 37 и 136); од *Еурипида*, Медеју (в. бр. 136)¹). Квалитативно узев, његови препеви грчких трагичара претстављају досада највиши домет код нас (Антигона и Медеја налазе се стално на репертоару београдских позоришта). Од *Платона* превео је: Одбрану Сократову и Критона (1930), Гозбу или О љубави (1933), Федона или О дџуши (1937), Федра или О лепоти (1945). Од *Аристотела* превео је О песничкој уметности (1935; в. бр. 106 и 135). Од *Плутарха*, Александра Македонског (1943), Цезара (1950) и Атинске државнике (Солона, Темистокла, Аристида, Кимона, Перикла, Алкибијада и Демостена; 1950). Најзад, превео је *Лонгов* роман Дафнид и Хлоја (1952) и од *Сенеке* Расправу о блаженом животу и Одабрана писма Луцилију (1944). До-

¹) Еурипидову *Хекабу* и *Хелену* превео је с грчког јубилеаров отац — књижевник Никола Ђурић.

дајмо да су сви ти преводи снабдевени инструктивним уводима и коментарима, па ће се стећи претстава о томе колики је огроман значај проф. Ђурића за популаризацију грчке мисли код нас.

Најпосле, поменимо да је проф. Ђурић обогатио нашу средину преводима дела као што су: *Вил Дурант*, Ум царује (*The Story of Philosophy*, 1932); *Рабиндранат Тагор*, Национализам (1932); *Алфред Адлер*, Познавање човека (са Влад. Дворниковићем, 1934); *К. Јунг*, Психолошки типови (1938).

Нека би нам још многе године плодног и успешног стварања неуморнога проф. Ђурића доносиле све нова и нова објашњења хеленског духа!

Београд.

М. Марковић.

Prešeren:

ČEZ TEBE VEČ NE BO — NON, FORTUNA

Non, Fortuna, dehinc, invida, eheu, mihi,
ex ore exciderit vocula te increpans:
iam tandem didici, gratia dis, pati,
vitae carcer, inire omne malum tuum.

Insuevere umeri ferre onus non leve
nec fastidit amarum os calicem frui;
obductus corio iam dolor est meus,
spinosae ferulae non paveo minas.

Torpent articuli, membra rigent mea,
cordis vivida vis vertitur in petram,
aerumnarum animum vincula perdomant.

Profugit metus, en, spes mala cum metu:
seu mulcebis abhinc, seu feries vaga,
truncum me invenies, Fors dea, torpidum.

Ljubljana.

Prevedel: A. Sovrè.